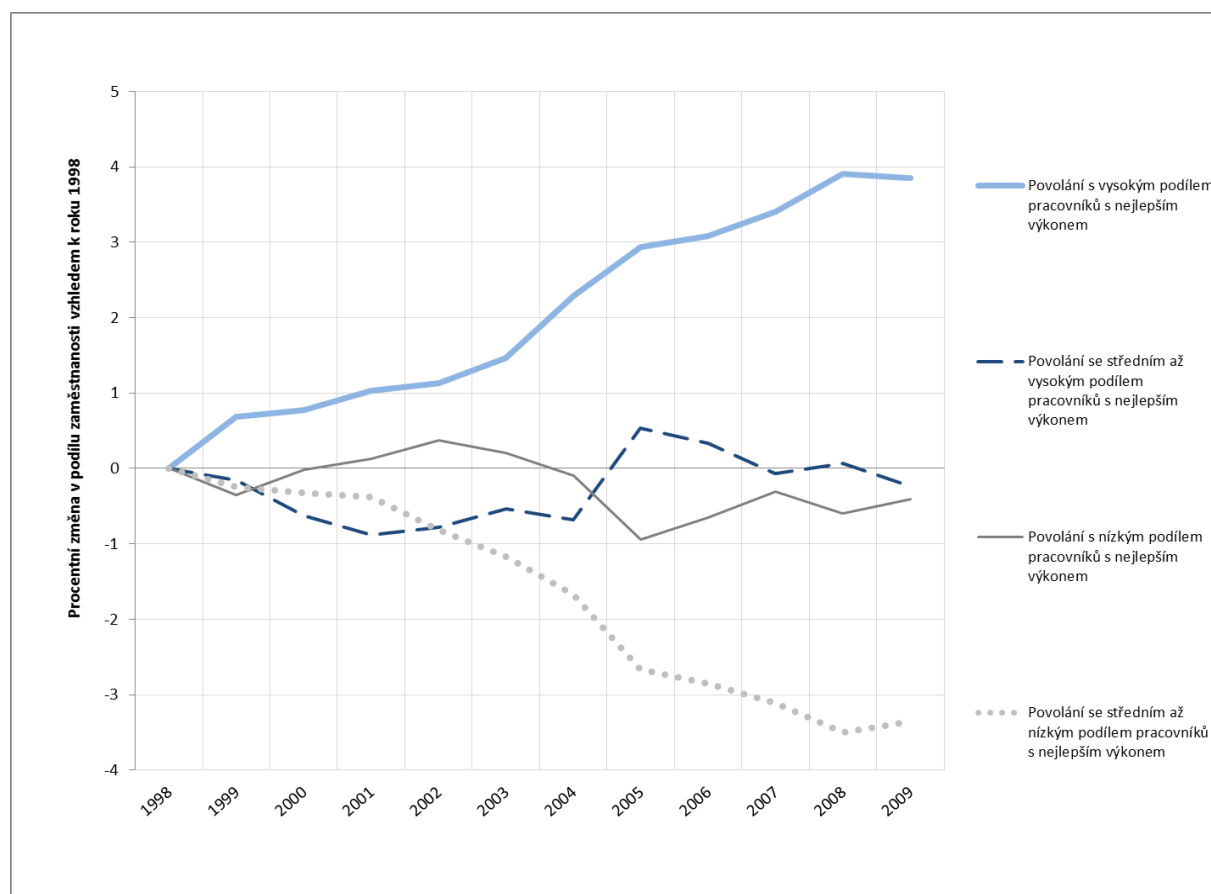

V rychle se měnícím světě lidé soustavně čelí novým situacím a neočekávaným problémům, s kterými se ve škole nikdy nesetkali a k jejichž řešení nemají návod v podobě předchozí zkušenosti. Schopnost zvládat takové situace a řešit problémy, jak se objevují, otevírá příležitosti k lepšímu zaměstnání a umožňuje člověku plně se účastnit života společnosti.

Nedávný důkaz z Mezinárodního výzkumu funkčních gramotností dospělých (PIAAC) ukazuje, že dospělí, kteří dosáhli nejvyšší úrovně schopnosti řešit problémy, mají přístup k povoláním, kde se většina nových pracovních míst vytvořila v posledních 15 letech ([Obrázek V.5.1](#)).¹ Navíc tento trend souvisí s posunem poptávky po určitých schopnostech a dovednostech, který je už delší dobu pozorován ve většině vyspělých ekonomik ([Okno V.1.1](#)). Z toho plyne, že pokud dnešní patnáctiletí nebudou mít rozvinuté schopnosti řešit problémy, hrozí jim, že se v dospělosti budou těžko uplatňovat na trhu práce. Budou muset soutěžit o pracovní místa v povoláních, kde jsou nové příležitosti stále vzácnější, a pokud se nedovedou přizpůsobit novým okolnostem a učit se v neznámých kontextech, bude pro ně těžké najít si lepší práci, protože ekonomické a technologické podmínky se neustále vyvíjejí.

Obrázek V.5.1 Růst zaměstnanosti v povoláních, uskupených podle schopnosti pracovníků řešit problémy

Poznámky: Výsledky z Mezinárodního výzkumu funkčních gramotností dospělých (PIAAC) se použily k určení povolání, která souvisí s vysokými úrovněmi schopnosti řešit problémy (úroveň 2 nebo 3 na škále PIAAC), a pak se využily údaje z časové řady získané z databáze Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS) k sledování změn těchto povolání v čase. Do analýzy bylo zařazeno pouze 24 zemí OECD, jejichž údaje jsou k dispozici v databázi VŠPS 1998.

Povolání s vysokým podílem (více než 45 %) pracovníků s vynikajícím výkonem v řešení problémů, zahrnují manažery a odborné profese.

Povolání se středním až vysokým podílem (40 - 45 %) pracovníků s vynikajícím výkonem v řešení problémů zahrnují inženýry a jiné zástupce odborných profesí (včetně zdravotníků a úředníků). Povolání se středním až nízkým podílem (25 - 40 %) pracovníků s vynikajícím výkonem v řešení problémů zahrnují pracovníky ve zdravotnictví (např. zdravotní sestry), pracovníky služeb zákazníkům, prodáváče, řemeslníky a podobné pracovníky (kromě pracovníků ve stavebnictví).

Povolání s nízkým podílem (méně než 25 %) pracovníků s vynikajícím výkonem v řešení problémů zahrnují pracovníky ve stavebnictví, tovární dělníky, pracovníky obsluhující stroje, pracovníky montážních linek a pracovníky v nequalifikovaných povoláních.

Zdroj: Eurostat, databáze VŠPS: Výzkum funkčních gramotností dospělých (PIAAC) (2012).

Odkaz: <http://dx.doi.org/10.1787/888933003630>